

Шевчук Ангеліна

ORCID 0000-0002-1443-2985

Викладач кафедри фізичного виховання та хореографії,
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: shevchuka12@gmail.com

Жлобо Тетяна

ORCID 0000-0002-6811-9388

ID AAC-6830-2020

Scopus-Author ID 57756988500

Кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри фізичного виховання та хореографії,
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: globo.tm2018@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОСТІ ТА ВИРАЗНОСТІ РУХУ В СУЧАСНІЙ ХОРЕОГРАФІЇ У ДІТЕЙ 7-9 РОКІВ

У статті аналізуються психофізіологічні особливості дітей 7–9 років та вивчається вплив сучасної хореографії на їх емоційний та фізичний розвиток. Зокрема, увага приділяється розвитку емоційної виразності та рухової імпровізації у дітей цього віку. Описано методи, що сприяють вдосконаленню виразних рухових навичок через інтеграцію творчих та імпровізаційних вправ у хореографічну практику. Пропонуються конкретні вправи та методики для розвитку емоційності, пластичності та рухової координації, які допомагають дітям краще виражати свої емоції через рух.

Мета статті – теоретично обґрунтувати методи розвитку емоційності та виразності руху у дітей 7–9 років у сучасному танці.

Методологія. У роботі застосовано такі методи дослідження: 1. Аналіз наукової літератури – вивчення праць з дитячої психології, сучасної хореографії, методів навчання імпровізації та виразного руху. 2. Спостереження – аналіз поведінки дітей під час занять сучасним танцем, їхніх емоційних реакцій на рухових можливостей. 3. Порівняльний аналіз – порівняння традиційних методик навчання танцю та інтеграції імпровізаційних технік для розвитку емоційності та виразності руху.

Наукова новизна. У даному дослідженні доповнено існуючі підходи шляхом інтеграції знань з сучасної хореографії, дитячої психології та фізіології, що дозволяє розробити методичні рекомендації, які враховують вікові та індивідуальні особливості дітей 7–9 років. Такий комплексний підхід забезпечує всебічний розвиток емоційної виразності та рухової пластичності у дітей, сприяючи їх гармонійному розвитку. Особлива увага приділяється застосуванню імпровізаційних вправ як основного інструменту для розвитку емоційності та виразності руху, що є новим підходом у контексті викладання сучасного танцю. Це відрізняється від традиційних методів, які здебільшого орієнтовані на технічну майстерність, і дозволяє значно підвищити ефективність розвитку творчих здібностей дітей. Дослідження також доповнює існуючі хореографічні методики, акцентуючи важливість їх адаптації до психофізіологічних особливостей дітей цієї вікової групи, зокрема до рівня емоційного розвитку, когнітивних можливостей та фізичних здібностей. Це дозволяє створювати оптимальні навчальні програми, що відповідають потребам і можливостям дітей 7–9 років.

Висновки. Результати проведеного дослідження підтвердили, що сучасна хореографія має значний вплив на емоційний та фізичний розвиток дітей віком 7–9 років. Використання імпровізаційних вправ сприяє розкриттю природної пластичності, покращує координацію рухів і стимулює розвиток емоційного інтелекту, а також формує впевненість у вираженні себе через рух. Запропоновані методи та засоби мають позитивний вплив на: розширення танцювальної лексики дитини, удосконалення навичок імпровізації, розвиток свідомого контролю над тілом та формування соціальних навичок через взаємодію під час танцювального процесу. Отже, імпровізаційний підхід у навчанні сучасного танцю для дітей 7–9 років є ефективним методом розвитку емоційності та виразності руху, що сприяє всебічному та гармонійному розвитку особистості дитини.

Ключові слова: сучасна хореографія, емоційність, виразність руху, психофізіологічні особливості, імпровізація, розвиток творчості.

Постановка проблеми. У сучасній хореографії важливими є не лише технічні навички, а й розвиток емоційної виразності та імпровізаційних здібностей у рухах. Проблема полягає в тому, що у дітей віком 7–9 років процес формування емоційного інтелекту та тілесної пластики ще не завершено, що ускладнює їх здатність до виразного і емоційно насиченого самовираження через рух [7, 10].

Традиційні методи викладання сучасного танцю, які здебільшого орієнтовані на техніку та виконання заданих рухів, часто не враховують потребу в розвитку емоційної складової та імпровізаційних навичок. Це призводить до обмеження емоційного самовираження дітей у танці та знижує їх здатність передавати почуття через рухи. Відсутність спеціальних вправ, спрямованих на розвиток емоційної виразності та імпровізації, обмежує потенціал дітей у формуванні більш глибокого зв'язку між рухом і емоціями, що є важливою складовою сучасної хореографії.

Аналіз основних досліджень і публікацій. У сучасній хореографії важлива роль відводиться розвитку емоційної виразності та рухових навичок дітей 7–9 років. Заняття танцем сприяють психічному та фізичному розвитку, зокрема через імпровізацію та виразність рухів.

У дослідженнях науковців Бігуса О. О., Маншиліна О. О., Кондратюка Д. О. проаналізовано теоретичні засади танцю, включаючи історію, композицію та імпровізацію, що сприяє розвитку творчих здібностей дітей [4]. Важливим є також розуміння вікових особливостей психічного розвитку, що обговорюється у працях Гуцало Е, і що дозволяє педагогам адаптувати методи навчання до індивідуальних потреб учнів [6].

У посібнику Шевчук А. С. пропонується система вправ для розвитку виразності рухів, що є важливим етапом у танцювальній діяльності дітей. [11]. У роботі Баришнікової Н. В. акцентується увага на розвитку творчих здібностей та самовираження [3].

Дослідження Балабанової З. М. вивчають вплив музики на емоційний стан, що має важливе значення для розвитку виразності рухів [2]. Практичні рекомендації Годунової М. О. надають чіткі вправи для вдосконалення емоційної виразності [5].

Дослідження Барби Е. розкриває значення фізичної виразності на сцені, що доповнює розуміння виразності рухів у хореографії та театральному мистецтві [1].

Загалом, існуючі дослідження висвітлюють важливі аспекти розвитку емоційної виразності через хореографію, проте пропонується робота вносить новизну в поєднання методів імпровізації та виразності рухів у дітей 7–9 років, що сприяє глибшому розвитку творчого потенціалу та емоційної виразності.

Мета статті – теоретично обґрунтувати методи розвитку емоційності та виразності руху у дітей 7–9 років у сучасному танці.

У роботі застосовано такі методи дослідження:

1. Аналіз наукової літератури – вивчення праць з дитячої психології, сучасної хореографії, методів навчання імпровізації та виразного руху.

2. Спостереження – аналіз поведінки дітей під час занять сучасним танцем, їхніх емоційних реакцій та рухових можливостей.

3. Порівняльний аналіз – порівняння традиційних методик навчання танцю та інтеграції імпровізаційних технік для розвитку емоційності та виразності руху.

Виклад основного матеріалу. Розвиток дитини в молодшому шкільному віці (7–9 років) є складним і багатогранним процесом, що охоплює фізичні, психічні та емоційні аспекти. Сучасна хореографія є ефективним засобом не лише для фізичного вдосконалення, а й для розвитку емоційності та виразності руху [8].

Ми проаналізували та визначили психофізіологічні особливості дітей молодшого шкільного віку та методи, які сприяють розвитку їх емоційності та виразності руху в сучасній хореографії.

Психофізіологічні особливості дітей 7–9 років. У період 7–9 років відбувається активний розвиток фізичних та психічних функцій дитини. Це етап переходу від дошкільного до молодшого шкільного віку, що характеризується значними змінами в когнітивних здібностях, емоційній сфері, моторних навичках та соціальній поведінці. У цьому віці діти починають краще усвідомлювати власні емоції та намагаються їх контролювати. Однак їхня емоційна сфера залишається дуже чутливою, що робить їх сприйнятливими до різних форм мистецтва, зокрема до танцю.

Вік 7-9 років є ключовим періодом для формування емоційного інтелекту. У цей час діти активно вчаться розпізнавати та виражати свої почуття, що є важливим етапом у розвитку емоційної виразності. Вони починають краще розуміти, що емоції можуть бути різними за інтенсивністю та характером, і здатні адекватно реагувати на емоційні стани інших людей. Це дозволяє дітям не тільки краще адаптуватися до соціальних ситуацій, але й більш ефективно управляти своїми емоціями, що є важливим для їхнього психологічного здоров'я та розвитку.

Залежність від оцінки дорослих. Самооцінка дітей значною мірою формується під впливом оцінок дорослих, зокрема викладачів, а також відгуків однолітків. Важливо, щоб у танцювальному класі створювалася атмосфера підтримки, де кожна дитина відчуває себе цінною незалежно від результатів. Позитивні заохочення та конструктивний зворотний зв'язок допомагають дітям розвивати впевненість у своїх силах, що, в свою чергу, сприяє здоровому розвитку їхньої самооцінки та мотивації до подальших досягнень.

Розвиток уяви та творчого мислення. У віці 7-9 років діти активно розвивають уяву та творче мислення, що дозволяє їм створювати власні образи та асоціації. Це сприяє їхній здатності до імпровізації, адже вони починають використовувати фантазію для вирішення різних завдань та вираження своїх емоцій через творчість. У танцювальному процесі це дозволяє дітям вільно експериментувати з рухами, комбінувати їх у нові композиції, що сприяє розвитку їхнього творчого потенціалу.

Потреба в грі. У цьому віці потреба в грі є однією з основних характеристик розвитку дітей, оскільки гра залишається найефективнішим методом навчання. Через гру діти не лише розвивають когнітивні та фізичні навички, але й освоюють соціальні взаємодії та емоційне самовираження. Використання ігрових методів у навчанні, зокрема в танці, дозволяє дітям вчитися природно, через цікаву та захоплюючу діяльність, що сприяє більш глибокому засвоєнню матеріалу та розвитку їх творчих здібностей.

Фізіологічні особливості. Фізичний розвиток дітей 7–9 років має свої специфічні особливості, які необхідно враховувати під час хореографічних занять. У цьому віці діти демонструють швидкий розвиток моторних навичок, зокрема покращення координації, гнучкості та рівноваги. Однак їхні м'язи та суглоби ще не досягли повної зрілості, тому важливо уникати надмірних навантажень, які можуть призвести до травм. Також у цей період діти активно працюють над розвитком м'язової пам'яті, тому правильно підібрані вправи можуть значно покращити їхні танцювальні навички. Врахування фізіологічних особливостей допомагає створити безпечне та ефективне середовище для розвитку дитини в хореографії.

Вплив сучасної хореографії на емоційність і виразність руху. Сучасна хореографія є потужним інструментом розвитку не лише для розвитку рухових якостей та техніки рухів, а й емоційної виразності дитини. Завдяки своїй різноманітності вона дозволяє дітям виражати емоції через рух, що є важливим аспектом розвитку емоційного інтелекту. Танцювальні техніки, що включають елементи імпровізації, сприяють розвитку здатності дітей адаптуватися до різних емоційних станів та виявляти їх у руховій формі.

Емоційний розвиток через танець. Емоційний розвиток через танець є важливою складовою розвитку дитини, оскільки танець дає можливість виражати почуття через рух. Танцювальні техніки дозволяють дітям передавати емоції без слів, що є особливо корисним для тих, хто має труднощі з вербальним вираженням своїх почуттів. Через рухи тіла діти можуть висловлювати радість, сум, злість, страх або здивування, що сприяє розвитку їхньої емоційної виразності та розуміння власних почуттів.

Танець створює простір для самовираження, де кожен рух є способом комунікації з оточенням. Це допомагає дітям не лише краще розуміти себе, але й інших людей. Особливо важливо, що танець сприяє розвитку емоційного інтелекту, оскільки діти вчаться контролювати свої емоції та виражати їх у здоровий та конструктивний спосіб.

Крім того, танець сприяє розвитку таких навичок, як імпровізація та креативність, що дозволяє дітям знаходити нові способи вираження своїх емоцій, підтримуючи їхній психологічний і соціальний розвиток.

Розвиток впевненості в собі. Розвиток впевненості в собі через танець є важливим етапом у становленні особистості дитини. Виступи та імпровізаційні завдання допомагають подолати страх публічних виступів, надаючи дітям можливість проявити себе перед аудиторією в безпечному й підтримуючому середовищі. Постійна практика перед виступами дозволяє дітям звикати до сцени, знижуючи рівень тривоги та страху.

Імпровізація, зокрема, стимулює розвиток творчості та самовираження, даючи можливість дітям бути більш відкритими та вільними у своїх рухах. Це сприяє розвитку гнучкості у мисленні та здатності адаптуватися до нових ситуацій, що, в свою чергу, підвищує їхню впевненість у власних силах.

Виступаючи на сцені, дитина отримує позитивні емоції від досягнення мети та схвалення оточуючих, що ще більше зміцнює її впевненість у собі та мотивацію до подальшого розвитку.

Пластичність та динамічність. Пластичність та динамічність є важливими складовими танцювального розвитку дитини. Різноманітність танцювальних стилів – від класичних до сучасних – дає можливість дитині працювати над гнучкістю, виразністю та точністю рухів. Кожен стиль вимагає від учнів різних фізичних та емоційних підходів, що сприяє розвитку пластичності та здатності адаптуватися до різних форм руху.

Відчуття ритму та темпу. Відчуття ритму та темпу є основними складовими танцювального розвитку. Робота з музикою значно покращує внутрішній ритм та слухове сприйняття дитини. Під час занять танцями діти вчаться синхронізувати свої рухи з музикою, відчувати різні темпи, ритмічні патерни та зміну музичних акцентів. Це допомагає не лише розвивати музичний слух, а й удосконалювати здатність до координації рухів, адже точне дотримання ритму є важливою частиною танцю.

Танцюючи під музику, дитина також розвиває свою здатність до імпровізації, що дозволяє їй створювати власні танцювальні композиції, орієнтуючись на ритмічні та музичні нюанси.

Вплив музики на емоційну виразність руху. Музика має потужний вплив на емоційну виразність руху і є важливим інструментом у розвитку дитини. Різні музичні жанри створюють різні настрої, що впливає на емоційний стан і виразність рухів. Танцюючи під різну музику, діти вчаться адаптувати свої рухи відповідно до темпу, ритму та емоційної атмосфери, яку створює музичний фон.

Наприклад, під швидку та енергійну музику діти можуть виконувати активні та динамічні рухи, що передають енергію та радість. Натомість під повільну і м'яку музику вони виконують більш плавні, емоційно насичені рухи, що виражають спокій або ніжність. Цей процес дозволяє дітям не лише розвивати рухову техніку, а й краще розуміти та передавати емоції через тіло, що сприяє розвитку емоційної виразності та емоційного інтелекту.

Творчий розвиток через сучасну хореографію. Розвиток імпровізаційних здібностей через танець дозволяє дітям вчитися створювати власні рухи та експериментувати з пластикою. Імпровізація дає можливість виражати емоції та ідеї через рухи, не обмежуючи себе стандартними технічними вимогами. Це сприяє розвитку гнучкості мислення, вміння швидко адаптуватися до змінних умов і знаходити нові способи вирішення завдань. Танцюючи, діти освоюють різні варіанти виразності руху, що дозволяє їм вільно та природно самовиражатися, підвищуючи рівень емоційної виразності та креативності.

Індивідуальність у танці. Індивідуальність у танці є важливим аспектом розвитку творчого самовираження дітей. Відсутність жорстких правил у сучасній хореографії дозволяє їм знаходити власний стиль, експериментувати з рухами та виражати свою особистість через танець. Це дає дітям свободу для самовираження, оскільки вони можуть комбінувати різні елементи, створюючи унікальні рухи, які відображають їхні емоції та інтереси. Така свобода сприяє розвитку впевненості в собі, оскільки кожна дитина має можливість виділитися та знайти свій неповторний танцювальний стиль, що також стимулює творчість і креативність.

Практичні методи розвитку емоційності та виразності в танці

1. Метод «Емоційні карти» Цей метод допомагає дітям розпізнавати і передавати різні емоції через рухи. Діти отримують картки з зображеннями емоцій (радість, сум, гнів, здивування, спокій, страх тощо) та повинні імпровізувати рухи, що відповідають кожній емоції. Це дозволяє не тільки розвивати емоційну виразність, але й покращувати навички імпровізації, креативності та взаємодії з музичним супроводом. Метод також сприяє глибшому розумінню зв'язку між емоціями та фізичними рухами, що є важливим для розвитку емоційного інтелекту.

2. Метод «Тренування з дзеркалом» Ця вправа сприяє розвитку самоусвідомлення, дозволяючи дітям спостерігати за своїми рухами та коригувати їх. Вони використовують дзеркало, щоб побачити, як їхні рухи відображають емоції, та вчасно коригувати пластичність і точність виконання. Робота з дзеркалом допомагає дітям краще розуміти, як рухи можуть передавати почуття, підвищуючи їхню здатність до самоконтролю та вдосконалення рухової виразності.

3. Метод «Використання відеозаписів» Перегляд відеозаписів власних виступів допомагає дітям аналізувати свої рухи та виразність. Завдяки відео, вони можуть побачити сильні та слабкі сторони виконання, а також визначити, які емоції чи вирази потребують доопрацювання. Цей метод сприяє розвитку самокритики та самовдосконалення, оскільки дає змогу оцінити техніку виконання, взаємодію з музикою та емоційну виразність.

4. Вправи на імпровізацію та емоційне самовираження. Імпровізація дає дітям можливість вільно виражати емоції через рухи. Вправи можуть включати танець під різну музику для передачі емоцій, імпровізацію на задану тему (наприклад, «радість», «сум») або роботу в парах для розвитку взаємодії та емпатії. Такі вправи сприяють розвитку творчості, емоційної виразності та самовираження через танець.

Вправи для розвитку емоційної виразності та танцювальної техніки

1. Вправа «Емоційний компас» Мета: навчити дітей виражати різні емоції через рухи. Діти рухаються відповідно до заданих емоцій: Радість – стрибки, легкі рухи. Сум – плавні, м'які рухи, ніби «важке тіло».

2. Вправа «Перевертіння» Мета: розвинути здатність передавати різні образи через рух. Діти уявляють себе персонажами або природними явищами і виконують імпровізаційний танець, передаючи ці образи через рухи тіла.

3. Вправи на акторську виразність у танці

Вправа «Дзеркало» – один учасник виконує рухи, а другий повторює їх як дзеркальне відображення. Це розвиває увагу та здатність наслідувати.

Вправа «Руки настрою» – діти виконують рухи, що передають певні почуття без слів, навчаючи передавати емоційні стани через танцювальні жести.

4. Вправи на взаємодію з музикою та ритмом

Вправа «Рухова картина» – діти слухають музику різного стилю та темпу, а потім створюють «рухову картину», де кожен рух відображає емоції та характер музики. Це допомагає розвивати чуття ритму та виразність через танець.

Вправа «Паузи в танці» – діти виконують танець з перервами, утримуючи паузи в різних позах або з виразом обличчя. Паузи підкреслюють емоції, роблячи танець більш виразним та емоційним, а також навчають використовувати паузи як важливий елемент для посилення емоційного вираження.

Висновки. Результати проведеного дослідження підтвердили, що сучасна хореографія має значний вплив на емоційний та фізичний розвиток дітей віком 7–9 років. Використання імпровізаційних вправ сприяє розкриттю природної пластичності, покращує координацію рухів і стимулює розвиток емоційного інтелекту, а також формує впевненість у вираженні себе через рух.

Запропоновані методи та засоби мають позитивний вплив на: розширення танцювальної лексики дитини, удосконалення навичок імпровізації, розвиток свідомого контролю над тілом та формування соціальних навичок через взаємодію під час танцювального процесу.

Отже, імпровізаційний підхід у навчанні сучасного танцю для дітей 7–9 років є ефективним методом розвитку емоційності та виразності руху, що сприяє всебічному та гармонійному розвитку особистості дитини.

Перспективи подальших наукових розвідок. *Подальші дослідження* будуть зосереджені на впливі різних стилів сучасного танцю на емоційну виразність дітей та порівнянні методик імпровізації в навчанні. Планується також дослідити взаємозв'язок танцю і розвитку соціальних навичок, а також вплив танцю на психоемоційний стан дітей.

References

1. Барба Е. П'ята театральна стіна. Київ: Мистецтво, 2000. 150 с.
Barba, E. (2000). *Piata teatral'na stina* [The Fifth Theatre Wall]: study guide. Kyiv, Ukraine: Mystetstvo. 150. [in Ukrainian].
2. Балабанова З. М. Психологія музичної діяльності. Київ: Ніка-Центр, 2000. 220 с.
Balabanova, Z. M. (2000). *Psychology of musical activity*: study guide. Kyiv, Ukraine: Nika-Center. 220. [in Ukrainian].
3. Баришнікова Н.В. Методика викладання сучасного танцю. Київ: Мистецтво, 2010. 200 с.
Baryshnikova, N. V. (2010). *Methodika vykladannya suchasnoho tantsiu* [Methods of teaching contemporary dance]: study guide. Kyiv, Ukraine: Mystetstvo. 200. [in Ukrainian].
4. Бігус О. О., Маншилін О. О., Кондратюк Д. О. Сучасний танець: основи теорії і практики. Київ: Видавництво Ліра, 2017. 332 с.
Bihus, O. O., Manshylin, O. O., Kondratiuk, D. O. (2017). *Suchasnyi tantsiu: osnovy teoryi i praktyky* [Contemporary dance: theory and practice fundamentals]: study guide. Kyiv, Ukraine: Vydavnytstvo Lira. 332. [in Ukrainian].
5. Годунова М.О. Методика розвитку виразності рухів у сучасній хореографії. Київ: Мистецтво, 2015. 180 с.
Hodunova, M. O. (2015). *Metodyka rozvytku vyraznosti rukhiv u suchasni khoreografii* [Methods of developing movement expressiveness in contemporary choreography]: study guide. Kyiv, Ukraine: Mystetstvo. 180. [in Ukrainian].
6. Гуцало Е. У. Вікова психологія: курс лекцій. Кіровоград: КДПУ імені В. Винниченка, 2004. 186 с.
Hutsalo, E. U. (2004). *Vikova psykholohiia: kurs lektsiï* [Age psychology: course of lectures]: study guide. Kirovograd, Ukraine: KDPU imeni V. Vynnychenka. 186. [in Ukrainian].
7. Жлобо Т., Кравченко А., Шевчук А. Вплив занять сучасного танцю на розвиток координаційних якостей у дівчат 7-9 років. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2023. Вип. 20. С. 32-36.
Zhlobo, T., Kravchenko, A., & Shevchuk, A. (2023). Vplyv zaniat' kontemporary na rozvytok koordynatsiinykh iakosteï u divchat 7-9 rokiv [The impact of contemporary dance classes on the development of coordination skills in girls aged 7-9]. *Visnyk Natsional'noho universytetu «Chernihivskyi kolehium» imeni T. H. Shevchenka. Serii: Pedagogichni nauky*, 20, 32-36. [in Ukrainian].
8. Красовська О. Основи дитячої хореографії. Київ: Музична Україна, 2004. 250 с.
Krasovska, O. (2004). *Osnovy dytyachoi khoreografii* [Basics of children's choreography]: study guide. Kyiv, Ukraine: Muzychna Ukraina. 250. [in Ukrainian].
9. Хольченкова Н.М. Вплив сучасної хореографії на емоційно-вольову сферу та духовний розвиток підлітків. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2022. Вип. 17. С. 106-111.
Khol'chenkova, N. M. (2022). Vplyv suchasnoi khoreografii na emotsiino-voliuvu sferu ta dukhovnyi rozvytok pidlitkiv [The influence of contemporary choreography on the emotional-volitional sphere and spiritual development of adolescents]. *Visnyk Natsional'noho universytetu «Chernihivskyi kolehium» imeni T. H. Shevchenka. Serii: Pedagogichni nauky*, 17, 106-111. [in Ukrainian].
10. Шевчук А. С. Дитяча хореографія: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 288 с.
Shevchuk, A. S. (2016). *Dytyacha khoreografiia: navchal'no-metodychnyi posibnyk* [Children's choreography: a teaching and methodical guide]: study guide. Ternopil, Ukraine: Mandryvets. 288. [in Ukrainian].

Shevchuk Angelina

ORCID 0000-0002-1443-2985

Lecturer of the Department
of Physical Education and choreography
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: shevchuka12@gmail.com

Zhlobo Tatiana

ORCID 0000-0002-6811-9388

Researcher ID AAC-6830-2020

ID AAC-6830-2020

Scopus-Author ID 57756988500

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Head of the Department of Physical Education and choreography
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) Email: globo.tm2018@gmail.com

FEATURES OF EMOTIONALITY AND EXPRESSIVENESS DEVELOPMENT IN MOVEMENT IN CONTEMPORARY CHOREOGRAPHY FOR CHILDREN AGED 7–9

This article analyzes the psychophysiological characteristics of children aged 7–9 and examines the impact of contemporary choreography on their emotional and physical development. Particular attention is given to the development of emotional expressiveness and movement improvisation in children of this age. The study describes methods that enhance expressive movement skills through the integration of creative and improvisational exercises into choreographic practice.

Specific exercises and techniques aimed at developing emotionality, plasticity, and motor coordination are proposed, helping children better express their emotions through movement.

The aim of the article is to theoretically substantiate methods for developing emotionality and expressiveness in movement for children aged 7–9 in contemporary dance.

Methodology. *The study employs the following research methods: 1. Analysis of scientific literature – studying works on child psychology, contemporary choreography, methods of teaching improvisation, and expressive movement. 2. Observation – analyzing children's behavior during contemporary dance classes, their emotional reactions, and motor abilities. 3. Comparative analysis – comparing traditional dance teaching methods with the integration of improvisational techniques to develop emotionality and movement expressiveness.*

Scientific novelty. *This research expands on existing approaches by integrating knowledge from contemporary choreography, child psychology, and physiology, allowing for the development of methodological recommendations that consider the age-related and individual characteristics of children aged 7–9. This comprehensive approach ensures the well-rounded development of emotional expressiveness and movement plasticity in children, contributing to their harmonious growth.*

Particular attention is given to the application of improvisational exercises as a key tool for developing emotionality and movement expressiveness, which is a novel approach in the context of contemporary dance education. This differs from traditional methods that mainly focus on technical mastery and significantly enhances the effectiveness of developing children's creative abilities.

The study also complements existing choreographic methodologies by emphasizing the importance of adapting them to the psychophysiological characteristics of children in this age group, particularly their level of emotional development, cognitive abilities, and physical skills. This allows for the creation of optimal educational programs that meet the needs and capabilities of children aged 7–9.

Conclusions. *The results of the study confirm that contemporary choreography has a significant impact on the emotional and physical development of children aged 7–9. The use of improvisational exercises facilitates the natural plasticity of movement, improves coordination, stimulates the development of emotional intelligence, and fosters confidence in self-expression through movement. The proposed methods and approaches positively influence the expansion of children's dance vocabulary, the enhancement of improvisation skills, the development of conscious body control, and the formation of social skills through interaction during the dance process.*

Thus, the improvisational approach in contemporary dance education for children aged 7–9 is an effective method for developing emotionality and movement expressiveness, contributing to the comprehensive and harmonious development of a child's personality.

Keywords: *contemporary choreography, emotionality, movement expressiveness, psychophysiological characteristics, improvisation, creativity development.*

Стаття надійшла до редакції 21.01.2025

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Тимошенко О. В.